

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Ticheleer te WIJCHMAAL

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	14373
Instelling	Vrije Basisschool - Ticheleer
Directeurs	Lieve BUSSELS, Ronny DREESEN
Adres	Tichelovenstraat 2 - 3990 WIJCHMAAL
Telefoon	011-63.30.32
Fax	011-40.34.85
E-mail	info@school-wijchmaal.be
Website	www.school-wijchmaal.be
Bestuur van de instelling	vzw Vrije Gesubs. Gemengde Basisschool
Adres	Hoogveld 18 - 3990 WIJCHMAAL
Scholengemeenschap	KathBasisGENEGEN
Adres	Steenovenstraat 20_A - 3990 PEER
CLB	Vrij CLB Noord - Oost - Limburg
Adres	Grauwe Torenwal 11 - 3960 BREE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	06-10-2014, 07-10-2014, 09-10-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	09-10-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	24-10-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Bart HAENRAETS
Teamleden	Frieda THIELS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?.....	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?.....	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en muzische vorming	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming	12
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	14
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Deskundigheidsbevordering	17
4.2 Evaluatiepraktijk.....	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - het onderwijsaanbod
    - de uitrusting
    - de evaluatiepraktijk
    - de leerbegeleiding.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool Ticheleer is gelegen in Wijchmaal, een deelgemeente van de landelijk gelegen stad Peer. De meeste leerlingen komen uit de eigen gemeente en hebben het Nederlands als thuistaal. Het leerlingenaantal in de kleuterafdeling stijgt al enkele schooljaren sterk. Deze stijging zet zich sedert vorig schooljaar door in de lagere afdeling. Het schoolteam bestaat uit een evenwichtige mix van ervaren en jonge leerkrachten die in de regio van de school wonen. Voor het tweede schooljaar op rij kiest het schoolbestuur voor een gedeeld leiderschap dat twee directeurs opnemen. Basisschool Ticheleer profileert zich als een christelijke, waardenrijke en muzische school, waarin (ouder)betrokkenheid, welbevinden en 'gezondheid op school' centraal staan. In haar pedagogisch project benadrukt zij de aandacht voor een degelijk onderwijsaanbod en een brede zorg.

Op basis van het vooronderzoek op 29 september 2014 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor wiskundige initiatie en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor wiskunde en muzische vorming de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de evaluatiepraktijk en de deskundigheidsbevordering en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van de leergebieden wiskundige initiatie en wiskunde aan de verwachtingen van de overheid voldoen. De kleuteronderwijzers streven in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen wiskundige initiatie na. Zij realiseren dit op een geïntegreerde wijze binnen gevarieerde activiteiten en thema's. Voor de kleuteronderwijzers vormde het leergebied wiskundige initiatie jarenlang een prioriteit. Dit wierp zijn vruchten af. De kleuteronderwijzers kunnen echter hun aanbod, observaties en evaluatiepraktijk nog meer richten op de leerplandoelen wiskundige initiatie. De onderwijzers bereiken met de leerlingen de eindtermen wiskunde in voldoende mate. Zij spannen zich in om een evenwichtig, samenhangend en gedifferentieerd wiskundig aanbod te realiseren. Het beleidsteam leverde inspanningen om de onderwijzers ertoe aan te zetten hun leerlingen wiskundig actief te laten zijn. Toch kunnen de meeste onderwijzers de aandacht hiervoor nog verhogen. In beide afdelingen benutten de leerkrachten wel erg geregeld de opvallende wiskundige oefen- en spelkansen op de ruime en uitdagende speelplaats en spelterreinen.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van het leergebied muzische vorming niet voldoen aan de verwachtingen van de overheid. De klaspraktijk toont aan dat weinig leerkrachten op de hoogte zijn van de uitgangspunten en de kerngedachten van de leerplannen, ontwikkelingsdoelen en eindtermen. De kleuteronderwijzers gebruiken verschillende documenten en hulpmiddelen waaraan leerplandoelen zijn gekoppeld. De veelheid aan documenten zorgt voor verwarring en planlast. Formele en sluitende afspraken ontbreken om de samenhang en het evenwicht in het aanbod te bewaken. Er zijn ook geen afspraken over de manier waarop de kleuteronderwijzers de verschillende documenten moeten gebruiken. De kleuteronderwijzers streven het muzisch aanbod onvoldoende doelgericht en planmatig na. De onderwijzers zetten stappen om een meer evenwichtig aanbod te realiseren. Ze doen dit met de doelen van een leerlijn muzische vorming waardoor alle muzische domeinen aandacht krijgen. Toch mist het aanbod in de lagere afdeling visie, samenhang en graduele opbouw. De onderwijzers maakten geen duidelijke afspraken om de volledigheid van het aanbod te bewaken. Bovendien zijn de evaluatie- en rapporteringspraktijk niet op het leerplan afgestemd. Ook het ontwikkelingsniveau van de leerlingen nemen de onderwijzers niet in rekening bij de evaluatie van muzische vorming. Positief zijn de wijze waarop het schoolteam de culturele belangstelling van de leerlingen aanwakkert en de muzische schoolsfeer die de leerkrachten in de school weten te creëren. De muzische schoolprojecten, het muzisch gebruiken van de centrale binnenruimte en de klasoverstijgende activiteiten en projecten vormen hiervan goede voorbeelden.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat het beleidsteam de deskundigheidsbevordering van het schoolteam koppelt aan de schoolprioriteiten. Alle leerkrachten staan open voor onderwijsvernieuwingen en benutten erg gemotiveerd de nascholingsmogelijkheden binnen de afgebakende schoolprioriteiten. De scholengemeenschap werkt hierin ondersteunend. De leerkrachten informeren mekaar plichtsbewust over de informatie en kennis die ze tijdens individuele vormingen opdoen. Toch benut het schoolteam nog onvoldoende de eigen interne expertise. Het beleidsteam brengt de effecten van de professionaliseringsinitiatieven veeleer intuïtief in kaart. Het baseert zich hiervoor te weinig op concrete gegevens.

Het kwaliteitsonderzoek van de evaluatiepraktijk toont aan dat het schoolteam deze nog weinig doelgericht aanpakt. De richtlijnen, de verwachtingen en de suggesties die de onderwijskoepel in de verschillende leerplannen over evalueren formuleert, zijn niet richtinggevend. In de lagere afdeling leidt dit tot een hoofdzakelijk leerkrachtgestuurde productevaluatie. In de kleuterafdeling is de evaluatiepraktijk overwegend geënt op observaties. Ondersteuning en afspraken over een alternatieve evaluatiepraktijk ontbreken grotendeels. De leerkrachten hebben wel aandacht voor een brede evaluatiepraktijk. Ze bespreken evaluatiegegevens nauwgezet tijdens verschillende overlegmomenten. Het beleidsteam bewaakt de betrouwbaarheid van de schooleigen toetsen. Op basis van de gegevens uit externe en genormeerde toetsen stuurde het schoolteam de afgelopen schooljaren de onderwijspraktijk bij voor Nederlands en wiskunde.

Het onderzoek naar het algemeen beleid toont aan dat het beleidsteam waakt over de inspanningen die het schoolteam levert om het eigen pedagogisch project te realiseren. De twee directeurs maakten hiervoor een duidelijke taakafbakening. Het is raadzaam deze taakafbakening blijvend op te volgen en zo nodig bij te sturen. Het beleidsteam focust sterk op goede leerlingresultaten, welbevinden en teamsamenhang. Het werkte verschillende structuren uit om een democratische besluitvorming en een gedeeld leiderschap te realiseren. Toch ervaren de leerkrachten nog te weinig inspraak bij de veelheid aan documenten en prioriteiten die het beleidsteam introduceert. Dit vermindert de betrokkenheid en de motivatie van de leerkrachten. Het beleidsteam staat voor de uitdaging om een beperktere selectie van prioriteiten in de tijd te faseren.

Het onderzoek naar de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de school op een systematische wijze haar welzijnsbeleid nagaat. Uit de controles en adviezen van de externe controlediensten, de preventieadviseur en de externe dienst, blijken er geen tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van woonbaarheid en veiligheid. Met betrekking tot de gezondheid en hygiëne blijkt dat het aantal aanwezige en gebrevetteerde hulpverleners niet voldoet op het ogenblik van de doorlichting.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden en regelgeving toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert.

De onderwijsinspectie formuleert voor de leergebieden wiskundige initiatie en wiskunde een gunstig advies. Voor deze leergebieden voldoet de school aan de verwachtingen van de overheid om de onderwijsdoelstellingen na te streven en te bereiken. Zowel voor het kleuteronderwijs als voor het lager onderwijs formuleert de onderwijsinspectie een beperkt gunstig advies voor het leergebied muzische vorming. Na een periode van drie jaar zal de onderwijsinspectie nagaan of het schoolteam in voldoende mate een proces heeft afgelegd om het tekort voor dit leergebied in beide afdelingen weg te werken. De onderwijsinspectie geeft een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne en voor de overige erkenningsvoorwaarden. De onderwijsinspectie rekent er wel op dat de hulpverleners een erkende basisopleiding krijgen zoals op scholengemeenschapsniveau werd afgesproken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. Een doelgericht en geïntegreerd aanbod schept voldoende mogelijkheden tot het evenwichtig ontwikkelen van inzichten en vaardigheden binnen de domeinen getallen, meten en ruimte. De wiskundige ontwikkelingsmaterialen bieden kansen tot het actief opdoen van wiskundige ervaringen, het verwoorden van handelingen en het opbouwen van redeneringen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische opvoeding in onvoldoende mate na. Het onderwijsaanbod mist doelgerichtheid en een evenwichtige benadering van de verschillende domeinen. Het domein media krijgt geen expliciete en geïntegreerde plaats in het aanbod. Formele en sluitende afspraken over het bewaken van een samenhangend muzisch aanbod ontbreken.

3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De kleuteronderwijzers geven hun aanbod op een thematische en geïntegreerde wijze vorm. De thema's sluiten aan bij de leefwereld van de kleuters en volgen meestal de jaarkalender. Terugkerende thema's wisselen geregeld af met betekenisvolle activiteiten en projecten die aansluiten bij de actuele leefwereld en belangstelling van de kleuters.

Een koepeleigen instrument vormt voor de kleuteronderwijzers het belangrijkste referentiekader. Onder impuls van de directeur en in samenwerking met de pedagogische begeleiding investeerden de kleuteronderwijzers de afgelopen schooljaren in het bestuderen van de leerplandoelen wiskundige initiatie. Aan deze studie koppelden zij stelselmatig het in hun planningsinstrument noteren van de leerplandoelen. Een digitaal instrument van de eigen koepel ondersteunt bij het selecteren van deze doelen. Ook de leerlijn muzische vorming van de eigen onderwijskoepel verkenden de kleuteronderwijzers tijdens verschillende, zowel individuele als teamgerichte, vormingsactiviteiten. De kleuteronderwijzers pleegden hierover, eerder informeel, overleg met de klasleerkracht van het eerste leerjaar. De kleuteronderwijzers startten recent met het registreren van de leerplandoelen bij andere dan de wiskundige activiteiten. Formele en sluitende afspraken over de registratie en de bewaking van de leerplandoelen muzische vorming, over het gebruik van de leerlijn en de groeilijn muzische vorming en over de graduele afstemming ontbreken echter. Hierdoor blijkt het doelgericht en planmatig werken binnen muzische vorming erg leerkrachtafhankelijk.

Meestal vertrekken de kleuteronderwijzers vanuit een activiteit waarbij ze doelen selecteren. Dankzij de opgebouwde inzichten in de leerplandoelen wiskundige initiatie, zijn de kleuteronderwijzers zich in toenemende mate bewust van de mogelijke leemtes in het wiskundig aanbod. Hierdoor ontwerpen of selecteren zij frequenter en bewuster activiteiten bij die wiskundige doelen die in mindere mate aan bod komen. De groeilijnen voor puzzelen, begrippen, tellen, gezelschapsspelen, kalenders en pictogrammen ondersteunen bij het ontwerpen van een samenhangend aanbod binnen de domeinen getallen, meten en ruimte. Voor de verschillende hoeken waarin de wiskundige ontwikkeling aan bod komt, inventariseerden de kleuteronderwijzers de relevante leerplandoelen wiskundige initiatie. De opgebouwde inzichten garanderen samen met de ondersteunende documenten en materialen een voldoende doelgericht, evenwichtig en volledig aanbod wiskundige activiteiten. En dit in zowel de kring-, waarnemings- en geleide activiteiten als in het hoekenaanbod.

In hun muzisch aanbod leggen de kleuteronderwijzers het accent vaak op een product- of modelmatig aanbod. Het belang van exploreren en experimenteren concretiseren de meeste kleuteronderwijzers te weinig via het prikkelen van de fantasie. Vrije en persoonlijke creatieve resultaten en het beschouwen van muzische expressievormen blijven te beperkt. Met het oog op het ontwikkelen van de culturele belangstelling bezoeken de kleuters, ook de jongste, jaarlijks een toneelvoorstelling. De kleuteronderwijzers nodigen al eens een kunstenaar uit in de klas of school. De implementatie van het leerplan media vond tot op heden niet plaats. Een evenwichtig en doelgericht aanbod over de domeinen beeld, muziek, drama en beweging bewaken de kleuteronderwijzers niet.

De kleuteronderwijzers hebben veel aandacht voor het welbevinden en een positief zelfbeeld van de kleuters.

Schoolprojecten en klasoverstijgende activiteiten vormen een motiverende en prikkelende aanvulling met het oog op de muzische ontwikkeling van de kleuters. Bij deze activiteiten maken de kleuteronderwijzers meestal afspraken over een gradueel en coherent aanbod.

De verschillende documenten die de kleuteronderwijzers trachten te hanteren voor het doelgericht vormgeven van hun onderwijsaanbod, blijken contraproductief te werken, vooral voor het leergebied muzische vorming. Zij genereren eerder verwarring en planlast.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

De kleuteronderwijzers hanteren een ontwikkelingsstimulerende begeleidingsstijl en richten de klas op een aantrekkelijke en warme wijze in. Ze grijpen de rituelen en weerkerende activiteiten, vooral in de kring, regelmatig aan om rekenvoorwaarden als tellen, terugtellen, ordenen, maatbegrip en rekentaal te oefenen. Aan deze activiteiten koppelen ze bovendien meestal muzische elementen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De leerkrachten van de kleuterafdeling beschikken over voldoende wiskundige en muzische ontwikkelingsmaterialen. Ze verrijken de hoeken wiskundig en muzisch. De nodige tijds-kaders zijn in alle klassen aanwezig. Zandwatertafels, gezelschapsspelen en de winkelhoek zetten de kleuteronderwijzers meestal functioneel in. Het puzzelaanbod is in verschillende klassen overzichtelijk. Indien nodig stelt het beleidsteam de nodige extra middelen ter beschikking.

<p>Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i></p>	<p>De dagdagelijkse observaties noteren de klasleerkrachten in een observatieschrift. De kwaliteit van de vaststellingen en de structuur hierin is leerkrachtafhankelijk. Sommige kleuteronderwijzers hanteren de veelheid aan beschikbare observatie- en registratiedocumenten consequenter dan anderen. Het observatiedocument dat per leeftijd een aantal criteria opsomt, stelden de kleuteronderwijzers zelf samen. Voor wiskundige initiatie bevat dit document slechts één criterium. Met betrekking tot muzische vorming beperken de kleuteronderwijzers zich tot het in kaart brengen van vooral technische vaardigheden. Bijkomend brengen de kleuteronderwijzers met een pakket het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties in kaart. Ook hierbij ontbreken formele afspraken over de te observeren en relevante criteria. Een koppeling aan een selectie van leerplandoelen met een signaalfunctie ontbreekt.</p> <p>Positief is de wijze waarop de kleuteronderwijzers de kindbesprekingen tijdens het multidisciplinair overleg voorbereiden. De zorgcoördinator voorziet hiervoor een leidraad. Zij noteert systematisch zowel positieve feedback als zorgvragen over kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes in het digitale kindvolgsysteem. Uit deze besprekingen vloeien afspraken voort om de leerbegeleiding klasintern vorm te geven.</p>
<p>Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i></p>	<p>Via ‘weebrieven’ blijven de ouders op de hoogte van het reilen en zeilen in de klas van hun kleuter. Bij de start van elk schooljaar krijgen de ouders de mogelijkheid om met de klasleerkracht en haar werking kennis te maken tijdens een ouderavond. Twee maal per schooljaar voorzien de kleuteronderwijzers tijd voor een individueel oudercontact. Sommige kleuteronderwijzers gebruiken hierbij de observatie-instrumenten om een correct beeld van de kleuters te schetsen.</p>
<p>Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i></p>	<p>Met de observaties uit de verschillende gehanteerde instrumenten vormen de kleuteronderwijzers zich een vrij breed, doch weinig leerplangerelateerd, beeld van elke kleuter. Bij de 4- en 5-jarige kleuters brengen ze de voorbereidende leervaardigheden via een genormeerde toets in kaart. Indien hierbij knelpunten opduiken, volgt bij de oudste kleuters een bijkomende toets. Het formele multidisciplinaire overleg en het veelvuldige informele overleg leiden tot klasinterne verhoogde zorgmaatregelen. Tijdens de momenten van ondersteuning door een zorgleerkracht gaat de klasleerkracht remediërend aan de slag met de kleuters met extra noden.</p>

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Met een doelgerichte planning realiseren de onderwijzers een samenhangend, evenwichtig en volledig aanbod. De evaluatiepraktijk is voldoende valide en betrouwbaar en behaalde leerlingenresultaten leidden tot bijstellingen van het wiskundeaanbod. De onderwijzers differentiëren in het aanbod, de evaluatie en de leerbegeleiding.

Curriculum	Alle onderwijzers geven hun aanbod vorm met behulp van eenzelfde
Onderwijsaanbod	onderwijsleerpakket. Het planningsinstrument van de onderwijzers volgt de
<i>Referentiekader</i>	(jaar)planning en de systematiek van het onderwijsleerpakket. Hiermee streven
<i>Planning</i>	de onderwijzers naar een samenhangend, evenwichtig en volledig aanbod.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	De onderwijzers van de eerste graad integreren in het aanbod een expliciet
<i>Actief leren</i>	procesmatige benadering van het aanvankelijk rekenonderwijs. De onderwijzers
	van de hogere leerjaren zijn van deze didactiek op de hoogte en geven aan
	hiernaar terug te grijpen om te remediëren. De meeste onderwijzers voerden,
	aan de hand van de ervaringen met het pakket, bijstellingen uit. Zo schenken ze
	meer aandacht aan automatisatie, geven ze meer structuur aan oefeningen op
	procedures uit het domein getallen en schenken ze uitgebreider aandacht aan de
	basisleerstof. De onderwijzers passen de uitgangspunten en kerngedachten van
	de eindtermen en de leerplannen wiskunde vrij consistent toe. In de lagere
	leerjaren starten de onderwijzers regelmatig vanuit realistische rekenverhalen.
	Daar waar mogelijk creëren sommige onderwijzers een band met de
	werkelijkheid en kansen tot concreet handelen en wiskundig actief zijn. Het
	onderwijsleerpakket ondersteunt hen hierin in voldoende mate, al maken de
	onderwijzers divers gebruik van de suggesties.
Onderwijsorganisatie	Leerkrachtafhankelijk zetten de onderwijzers activerende werkvormen en
<i>Klasmanagement</i>	hoeken- of contractwerk in. Het beleidsteam verwacht hiervan een minimaal
	aanbod en zette de afgelopen jaren in op professionalisering met als doel een
	ruimer wiskundig actief zijn van de leerlingen.
	In de klasinrichting en het gebruik ervan heerst enige verscheidenheid. De
	meeste klasleerkrachten hanteren de didactische wandplaten horend bij het
	onderwijsleerpakket. In alle klassen is de voorstelling van de afgesproken
	referentiematen visueel aanwezig. Sommige onderwijzers gebruiken deze
	ondersteunende materialen op een functionele wijze.
Materieel beheer	In de lagere afdeling zijn voldoende concrete, gestructureerde, meet- en
Uitrusting	meetkundige materialen aanwezig. Elke klasleerkracht beschikt over voldoende
<i>Leermiddelen</i>	ICT-uitrusting. Deze zetten de onderwijzers in om te differentiëren, te stimuleren
	en te motiveren. Enkele onderwijzers beschikken over een digitaal bord.
Infrastructuur	Opvallend zijn de wiskundige mogelijkheden die de ruime en uitdagende
	speelplaats en speelterreinen bieden. Hierin zijn elementen ten behoeve van
	spelmogelijkheden met getallen, meten en meetkunde geïntegreerd. De
	onderwijzers geven aan hiervan geregeld gebruik te maken.

Evaluatie De onderwijzers baseren hun evaluatiepraktijk vooral op de toetsen uit het
Evaluatiepraktijk onderwijsleerpakket. Bijkomend meten de onderwijzers de vorderingen van de
Evenwichtig en representatief leerlingen op afgesproken momenten met genormeerde toetsen uit het
Leerlingvolgsysteem leerlingvolgsysteem. Zij registreren de resultaten en de foutenanalyses bij deze
Gericht op bijsturing toetsen in de individuele leerlingdossiers. De resultaten van deze toetsen sporen
doorgaans met de resultaten op de toetsen van het onderwijsleerpakket.

Met de oudste leerlingen neemt de school jaarlijks deel aan een koepeligen eindtoets. Met deze toets brengen de onderwijzers de kwaliteit van het wiskundeonderwijs op schoolniveau in kaart. Op basis van deze toetsresultaten voerden de onderwijzers bijsturingen uit, onder meer met betrekking tot het automatiseren binnen het domein getallen en tot een meer concrete benadering van de domeinen meten en meetkunde.

Voor de leerlingen in een traject met curriculumdifferentiatie ontwerpen de onderwijzers afzonderlijke toetsen. De leerlingen met dyscalculie kunnen ook tijdens de toetsen gebruik maken van compenserende maatregelen.

Rapporteringspraktijk De onderwijzers communiceren drie maal per schooljaar in het leerlingenrapport
Evenwichtig en volledig en tijdens het hierbij aansluitende individuele contactmoment over de
Interne en externe vorderingen van de leerlingen. In het rapport lezen de ouders een cijferscore
communicatie voor elk wiskundig domein. Sommige onderwijzers geven in een persoonlijk woordje geregeld meer uitleg over de wiskundige competenties van de leerlingen. Voor de jongste leerlingen voorziet de klastitularis als eerste rapport een zogenaamd 'pré-rapportje', met enkel woordelijke evaluaties.

Begeleiding Aan de hand van de informatie uit de overgangsbesprekingen, de
Leerbegeleiding leerpakketeigen toetsen, de genormeerde toetsen en het multidisciplinair
Beeldvorming overleg, differentiëren de onderwijzers in hun aanbod. De onderwijzers nemen
Zorg hun eerstelijnsverantwoordelijkheid op in klasinterne en convergente differentiatietrajecten. Tijdens vastgelegde momenten krijgt elke onderwijzer hiervoor de ondersteuning van een zorgleerkracht. De klasleerkracht begeleidt op zulke momenten de leerlingen met extra noden.

De onderwijzers gebruiken de bij het onderwijsleerpakket horende differentiatiematerialen, zowel voor de leerlingen met extra noden als voor de leerlingen met leervoorsprong. Voor deze laatste leerlingen verzamelden de onderwijzers en het zorgnetwerk van de scholengemeenschap heel wat extra materialen, al dan niet voorzien van zelfcorrectiemogelijkheden.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in onvoldoende mate. De muzische werking weerspiegelt nog te weinig de uitgangspunten en de kerngedachten van de eindtermen. Het aanbod mist samenhang, volledigheid en een graduele opbouw. De evaluatie- en rapporteringspraktijk zijn te weinig doelgericht en te beperkt afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen.

Curriculum De onderwijzers hanteren als referentiekader een koepeligen leerlijn. Hierin
Onderwijsaanbod verdiepten ze zich gedurende meerdere schooljaren. Dankzij deze
Referentiekader professionalisering waken de onderwijzers reeds geruime tijd over een
Planning evenwichtige(r) invulling van de domeinen beeld, muziek, drama en beweging.
Evenwichtig en volledig Het leerplan en de doelen van het domein media implementeerden de
Samenhang onderwijzers tot op heden niet.
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het beleidsteam verwacht dat de onderwijzers in hun planningsinstrument de algemene doelen, eindtermen en doelen uit de leerlijn noteren. De onderwijzers inventariseerden recent hun activiteiten en doelen. Hierover communiceerden zij informeel. Formele en sluitende afspraken op basis van de vaststellingen maakten zij nog niet. Hierdoor zijn de onderwijzers van de jongste leerlingen weinig op de hoogte van de doelen uit de leerlijn die in de kleuterafdeling nagestreefd werden. Ook de onderwijzers van de hogere leerjaren hebben een te beperkt zicht op mekaars aanbod en maakten geen afspraken over het doelgericht bewaken ervan. Dit leidt tot onvolledigheid en weinig graduele opbouw. De onderwijzers inventariseren wel al liedjes en gedichtjes in een klasportfolio. Dit portfolio bezorgen ze aan een volgende klasleerkracht. Toch blijft het hanteren van dit portfolio met het oog op bewaken van het aanbod leerkrachtafhankelijk.

De uitgangspunten en de kerngedachten van de eindtermen en de leerplannen vormen te weinig het uitgangspunt van het muzisch onderwijs. Sommige onderwijzers hebben geregeld aandacht voor beschouwen. Toch blijft echt communiceren over het muzisch beleven, ervaren en denken beperkt. De onderwijzers hebben aandacht voor het buitenschools cultureel aanbod en het creëren van een muzische schoolsfeer onder meer via bewegingstussendoortjes, muzische schoolprojecten, het muzisch gebruiken van de centrale binnenruimte en de klasoverstijgende activiteiten en projecten.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De meeste onderwijzers voorzien eerder de door de eigen onderwijskoepel voorgeschreven minimale onderwijstijd. Sommige onderwijzers noteren echter geregeld activiteiten uit andere leergebieden onder de noemer muzische vorming.

De klaspraktijk en -inrichting weerspiegelen de beperkte kennis van de uitgangspunten en de kerngedachten van de eindtermen en de leerplannen. Productgerichte en modelmatige werkjes overwegen in de meeste klasbeelden. Eerder sporadisch komen driedimensioneel en persoonlijk creatief werk voor.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De onderwijzers beschikken over voldoende muzische materialen. Indien nodig maakt het beleidsteam hiervoor extra middelen vrij. De inventarisering van de muzische materialen gebeurde, al vormt deze inventaris voor de meeste onderwijzers geen actueel gehanteerd document.

Infrastructuur

De cirkelvormige centrale ruimte benutten de onderwijzers geregeld als theater of als muzische oefenplek. Ook op de speelplaats realiseerde het schoolteam infrastructurale ingrepen die tijdens muzische optredens en voorstellingen gebruikt worden.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Evaluatie in muzische vorming vormde vrij recent het onderwerp van een teamgerichte vorming. Deze leidde nog niet tot een schooleigen, gemeenschappelijke en geïmplementeerde visie op evalueren binnen het leergebied. Sommige onderwijzers hanteren al procesgerichte, zachte evaluatievormen en beschouwen en communiceren al met de leerlingen over muzisch werk. Reflecteren tussen de leerlingen vindt minder plaats. Ook zijn de onderwijzers nog weinig vertrouwd met het evalueren aan de hand van vooropgestelde criteria of alternatieve evaluatievormen.

Rapporteringspraktijk

*Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie*

In het leerlingenrapport integreren de onderwijzers een zogenaamd 'attituderapport'. Hierin informeren ze de ouders vooral over de attitudinale aspecten of houdingen binnen de domeinen beeld, muziek, drama en beweging. Hiervoor zijn standaardformuleringen voorzien waaruit de onderwijzers, afhankelijk van het leerjaar, een keuze maken of een score in de vorm van een pictogram aanduiden. Er is weinig opbouw of gradatie in deze formuleringen over de leerjaren heen. Naast deze beperkte rapportering over attitudinale doelen, is de rapportering te weinig leerplangerelateerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen.

Positief zijn de mogelijkheden tot zelfevaluatie door de leerlingen over de leergebieden in het algemeen en over het welbevinden in het rapport.

**Begeleiding
Leerbegeleiding**

*Beeldvorming
Zorg*

De onderwijzers observeren, demonstreren, ondersteunen en waarderen tijdens muzische activiteiten. Ze creëren een veilige sfeer, waarin fouten maken mag. Tijdens het multidisciplinair overleg communiceren sommige onderwijzers over de muzische talenten of noden van de leerlingen. In dat geval neemt de zorgleerkracht deze vaststellingen op in het individuele kindvolgdossier. De onderwijzers sluiten in hun activiteitenaanbod in mindere mate aan bij de eigenheid en de mogelijkheden van de leerlingen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling gaat op een systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel met betrekking tot het welzijnsbeleid uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

Uit de controles en adviezen van de externe controlediensten, de interne dienst (de preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er geen tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting de lesplaatsen en lokalen van de school. De vaststellingen van de deskundigen, die terug te vinden zijn in de documenten betreffende veiligheid en hygiëne, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Het aantal aanwezige en gebrevetteerde hulpverleners voldoet niet op het ogenblik van de doorlichting. De school onderschrijft een contract met de externe dienst preventie en bescherming op het werk en vaardigt enkele teamleden af om deze basisopleiding te volgen.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling de tekorten opspoot en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om het resterende tekort weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhankelijk zijn	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja

Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid Het schoolteam expliciteerde haar visie op nascholing niet. Toch hanteert zij impliciet een visie waarin de nascholingen per definitie aansluiten bij de schoolprioriteiten. Voor het bepalen van de prioriteiten en voor het maken van keuzes kan het beleidsteam rekenen op de ondersteuning van de pedagogische begeleiders van de koepel. Het beleidsteam kiest er meestal voor om de prioriteiten te laten aansluiten bij deze van de eigen onderwijskoepel. De documenten in het nascholingsplan bevestigen deze vaststellingen. Het beleidsteam verwacht dat de leerkrachten jaarlijks aan één schoolexterne nascholing deelnemen. Alle leerkrachten lossen deze verwachting erg leergierig en gemotiveerd in. Het beleidsteam selecteert in het aanbod zodat aansluiting bij de prioriteiten gegarandeerd is.

Ondersteuning De beleidsoptie om alle vormingen te laten aansluiten bij de schoolprioriteiten, heeft als gevolg dat de leerkrachten minder persoonlijke keuzes kunnen maken. Het beleidsteam peilt daarom in geringere mate naar de persoonlijke nascholingsnoden, dan wel naar de noden op schoolniveau.

Naast het schooleigen nascholingsaanbod, voorziet ook de scholengemeenschap in vorming en netwerking over specifieke thema's. Deze vormingen en netwerken zijn er voor alle personeelsleden. Voor thema's met betrekking tot het domein techniek en met betrekking tot zorg, kan het schoolteam rekenen op de ondersteuning en expertise van een secundaire school en van de basisschool voor buitengewoon onderwijs uit de eigen scholengemeenschap. Het beleidsteam houdt alle leerkrachten op de hoogte van de gevolgde individuele vormingen en van de nascholingsinitiatieven op het niveau van de scholengemeenschap via een 'infobord'.

Het beleidsteam voorziet naast navorming ook een ruim aanbod onderwijsliteratuur en interessante teksten met pedagogisch-didactische inhoud. De pedagogisch-didactische kennis, inzichten en vaardigheden binnen het team zijn verschillend. Deze verschillen en vooral de aanwezige interne expertise benut het schoolbeleid nog weinig.

Doeltreffendheid De leerkrachten verspreiden de informatie en kennis opgedaan tijdens individuele nascholingen op de teamvergaderingen. Indien relevant en zinvol, buigen de leerkrachten zich eerst in een aan de nascholing gelieerde werkgroep over de nieuwe informatie en kennis, waarna de werkgroep verslag uitbrengt op een teamvergadering.

Het beleidsteam formuleert eerder intuïtief de effecten en de opbrengsten van de diverse initiatieven op het vlak van de deskundigheidsbevordering. Het baseert zich hierbij weinig op concrete gegevens, data, observaties, controles of functionerings- en evaluatiegesprekken. Voor de eerder cognitieve aspecten in bepaalde leergebieden gebeurt dit wel.

Ontwikkeling Het schoolteam vertoont een groot engagement naar het implementeren van onderwijsvernieuwingen. Toch liggen er nog belangrijke werkpunten in het kiezen en afwerken van een beperkter aantal prioriteiten in een proces van kwaliteitszorg.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Naar aanleiding van de op stapel staande nieuwe digitale rapporteringsvorm, reflecteerden de onderwijzers vooral over de vorm en de concrete inhoud van het rapport.

De richtlijnen, de verwachtingen en de suggesties die de onderwijzers voor elk leergebied formuleert zijn niet richtinggevend. Hierdoor blijven de evaluaties in de lagere afdeling hoofdzakelijk leerkrachtgestuurde vormen van productevaluatie.

Ondersteuning Formele afspraken over en gerichte ondersteuning met betrekking tot het werken met verschillende en alternatieve evaluatietaken, -vormen of -criteria, ontbreken. In de kleuterafdeling is de evaluatiepraktijk hoofdzakelijk gericht op observaties. Deze observaties vullen de kleuteronderwijzers aan met screenings van welbevinden, betrokkenheid en competenties en, voor de 4- en 5-jarige kleuters, met de gegevens uit genormeerde schoolrijpheidstoetsen.

Het schoolteam maakt afspraken over de frequentie van evalueren binnen de leergebieden wiskunde, Nederlands, Frans en wereldoriëntatie. In de lagere afdeling volgt na elk afgewerkt leerstofgeheel hierbij een toets. De onderwijzers maken foutenanalyses van wiskunde- en spellingtoetsen en hebben aandacht voor een brede evaluatie en rapportering over de niet-cognitieve ontwikkelingsaspecten.

Tijdens het multidisciplinair overleg bespreken de leerkrachten de evaluatiegegevens en reflecteren zij over de evaluatiewijze van de leerlingen met bijzondere noden. De afspraken over deze mogelijk gedifferentieerde evaluatie legt de zorgleerkracht vast en communiceren de onderwijzers tijdens de overgangsbesprekingen.

Doeltreffendheid In de kleuterobservaties zit weinig structuur. De veelheid aan instrumenten om de observaties uit te voeren, resulteert in een vrij breed, doch weinig leerplangerelateerd beeld van elke kleuter.

Het beleidsteam bewaakt de validiteit van de evaluatiepraktijk bij de oudste leerlingen. Samen met de klasleerkracht van deze leerlingen reflecteert het beleidsteam jaarlijks over de resultaten in het vervolgonderwijs. Periodiek vergelijken het beleidsteam en de onderwijzers de resultaten van de koepel eigen en schoolexterne toetsen met de resultaten van de eigen evaluaties. Uit de vaststellingen blijkt dat de resultaten meestal in eenzelfde lijn liggen.

Ontwikkeling De onderwijzers stuurden de eigen onderwijspraktijk en het onderwijsaanbod bij, onder meer met betrekking tot het wiskunde- en spellingonderwijs, op basis van de minder goede prestaties en met als doel een verhoging van de onderwijskwaliteit. De scholengemeenschap ondersteunt de school hierin, ook via het in de netwerken ontwikkelen van concrete wiskundige differentiatiematerialen.

De evaluatiepraktijk van individuele leerkrachten komt niet ter sprake tijdens functionerings- of evaluatiegesprekken. Het beleidsteam bespreekt de globale evaluatiepraktijk sporadisch tijdens teamvergaderingen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Voor het tweede schooljaar op rij leidt een beleidsteam van twee directeurs de school. Het huidige beleidsteam realiseerde, op basis van de functiebeschrijving van de directeur, een duidelijker afbakening van het takenpakket van elke directeur. De zoektocht naar het afstemmen van dit gedeeld leiderschap op de schoolwerking loopt nog steeds.

Het beleidsteam beschouwt de zorg voor het welbevinden van de leerlingen en de leerkrachten als haar primaire opdracht. Zowel de acties van het gehele schoolteam als de schoolorganisatie weerspiegelen deze aandacht. Daarnaast focust het beleidsteam vooral op goede leerlingresultaten, teamcohesie en schoolbeheersmatige acties.

Een kernteam, bestaande uit een afvaardiging van leerkrachten en de zorgcoördinator, ondersteunt het beleidsteam. Het beleidsteam stelt dit kernteam samen voor een periode van drie schooljaren. Op deze wijze krijgt elke leerkracht gedurende een termijn de kans én de verantwoordelijkheid om rechtstreeks te participeren aan het beleid. Bovendien verwacht het beleidsteam dat de leden van het kernteam als vertegenwoordiger van collega's optreden. Naast het kernteam ondersteunt een brede waaier van tijdelijke en vaste werkgroepen het beleidsteam. Over de taken en werking van deze werkgroepen maakte het beleidsteam voldoende duidelijke afspraken.

Het beleidsteam stuurt vooral via het kernteam. Het kernteam bereidt meestal de beleidsbeslissingen voor, vooraleer deze te agenderen op de personeelsvergadering. Het beleidsteam streeft naar beslissingen die vanuit consensus genomen worden, maar hakt indien nodig zelf een knoop door. De directeur verantwoordelijk voor het aansturen van het functioneren van de leerkrachten voert klasbezoeken uit, gevolgd door functionerings- en evaluatiegesprekken. De focus van de klasbezoeken ligt eerder op het observeren van welbevinden en leerlingresultaten in de leergebieden wiskunde en Nederlands. Het beleidsteam geeft aan over minder expertise met betrekking tot het kleuteronderwijs te beschikken. Hierdoor zijn de leerkrachten van de kleuterafdeling meer op een zelfsturend vermogen aangewezen.

Visieontwikkeling Basisschool Ticheleer profileert zich als een christelijke, waardenrijke, muzische school waarin (ouder)betrokkenheid en 'gezondheid op school' centraal staan. In haar pedagogisch project vervolledigt zij dit profiel voornamelijk met de aandacht voor een degelijk onderwijsaanbod en een brede zorg. De schoolvisie kent een breed draagvlak. Hierdoor leveren alle schoolparticipanten uitgesproken inspanningen om ze te realiseren. Enkele voorbeelden hiervan vormen de klasoverstijgende schoolprojecten of -vieren, de werking met lees-, zwem- en verkeersouders en de kindvriendelijke inrichting van het schooldomein.

Besluitvorming De maandelijkse personeelsvergaderingen, het zorgoverleg, de multidisciplinaire overlegmomenten, de kernteamvergaderingen en de overlegmomenten tussen parallelleerkrachten scheppen uitgebreid kansen tot interne communicatie en overleg. De personeelsvergaderingen vormen een kernelement in de beslissings- en informatieketen. Het kernteam bereidt deze vergaderingen voor en plant de agenda. De kleuteronderwijzers krijgen geregeld de kans om niveau-eigen agendapunten in kleine groep te behandelen. De praktische leiding van de personeelsvergaderingen ligt in handen van het beleidsteam. Bij de start van de personeelsvergadering kunnen de leerkrachten persoonlijke puntjes melden. De leerbegeleiding vormt een agendapunt van elke vergadering. Uit de verslagen blijkt dat vergaderingen gestructureerd verlopen. Toch maken, in vergelijking met de onderwijskundige agendapunten, de praktische en beheersmatige agendapunten een vrij groot deel uit van de agenda.

Ondanks de doordachte structuren die een gedeeld en participatief leiderschap mogelijk maken, ervaren de leerkrachten geregeld dat beslissingen boven hun hoofd genomen worden. Kern-, beleids- en leerkrachtenteam reflecteerden tot op heden weinig gezamenlijk over de opdracht van en een efficiënt werken met een kernteam. Een gevolg is dat de leerkrachten geregeld het gevoel hebben met prioriteiten en documenten geconfronteerd te worden waarvan zij vooral de hoeveelheid en de planning in de tijd in vraag stellen.

Kwaliteitszorg Een visie op kwaliteitszorg leidend tot een systematiek vergelijkbaar met de werking met een kwaliteitscirkel en een cyclisch proces van zelfevaluatie, ontbreekt. Wel bepaalt het beleidsteam jaarlijks duidelijke prioriteiten. Voor de bepaling van deze prioriteiten baseert zij zich op de informatie uit de functioneringsgesprekken, op de leerlingresultaten en op de input van schoolexternen zoals de eigen onderwijskoepel.

Dankzij de focus op goede leerlingresultaten, stuurde het beleidsteam in het verleden reeds succesvol aan op het bijsturen van het onderwijsaanbod Nederlands en wiskunde en dit naar aanleiding van de vaststellingen bij schoolexterne en genormeerde toetsen. Het beleidsteam hanteert weinig systematiek in het uitvoeren van tevredenheidsonderzoeken. Indien tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd worden, leiden zij wel tot planmatige acties. Recent en naar aanleiding van een meting van het welbevinden van het schoolteam, zette het beleidsteam bijvoorbeeld meer in op het vergroten van de samenhang in het team.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de meeste teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie op een geïntegreerde wijze na binnen gevarieerde activiteiten en thema's. Zij baseren zich hiervoor op het leerplan.
- De onderwijzers spannen zich in om een evenwichtig, samenhangend en gedifferentieerd aanbod voor het leergebied wiskunde te realiseren.
- De koepel eigen leerlijn, de doelen en het uitwisselen van ervaringen zetten de lagere afdeling aan om een meer evenwichtig muzisch aanbod na te streven.
- Het schoolteam realiseert via waardevolle klasoverschrijdende muzische momenten en activiteiten een stimulerend muzisch schoolklimaat.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam staat open voor vernieuwingen en benut erg gemotiveerd de vele mogelijkheden om zich te professionaliseren binnen de prioriteiten die het beleidsteam afbakt.
- Het schoolteam creëert op de personeelsvergaderingen ruimte om materialen, ervaringen en kennis uit individueel gevolgde nascholingen uit te wisselen.
- Het schoolteam hanteert externe evaluaties om de eigen onderwijspraktijk en het onderwijsaanbod bij te sturen en de onderwijskwaliteit te verhogen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam levert inspanningen om het eigen pedagogisch project te realiseren.
- Het beleidsteam richt zich op goede leerlingresultaten, welbevinden en teamcohesie.
- Het beleidsteam werkt structuren uit die een gedeeld leiderschap mogelijk maken en ondersteunen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen de leerplandoelen wiskundige initiatie gebruiken om het aanbod, de observaties en de evaluatie doelgerichter uit te werken.
- De onderwijzers kunnen de aandacht voor het wiskundig actief zijn van de kinderen verhogen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan, onder meer via hospiteren of intervisie, de interne expertise nog beter benutten.
- Het schoolteam kan de evaluatiepraktijk steviger afstemmen op de uitgangspunten, de kerngedachten en de evaluatietips uit de leerplannen van de leergebieden.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam kan in functie van de planlastvermindering de efficiëntie en de hoeveelheid van de documenten bewaken.
- Het schoolteam kan een beperktere selectie van prioriteiten maken en deze duidelijker in de tijd faseren.
- Het beleidsteam kan bij de implementatie van vernieuwingen investeren in een duidelijke en gezamenlijk gedragen visie die aansluit bij de krachtlijnen van ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplannen.
- Het beleidsteam kan in functie van een steviger dynamiek, betrokkenheid en inspraak, de aandacht voor inspireren, motiveren en waarderen verhogen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers moeten bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen van muzische vorming in voldoende mate nastreven.
- De onderwijzers moeten met de leerlingen in voldoende mate de eindtermen van muzische vorming bereiken.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
  - * voor het **kleuteronderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor muzische vorming.
  - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor muzische vorming.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **09-10-2017** opnieuw een controle uit.

GUNSTIG

- voor de **erkenningvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor de **overige erkenningvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Bart HAENRAETS de inspecteur-verslaggever	Lieve BUSSELS, Ronny DREESEN de directeurs
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	